

การติดตามและประเมินผลการส่งน้ำของโครงการชลประทานห้วยซอน
เมืองนาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

**Monitoring and Evaluation of Water Allocation in Huay Sone Irrigation Project,
Nasaythong District, Vientiane Capital, Lao's People Democratic Republic**

คำนำ

ทรัพยากรแหล่งน้ำในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) นับว่ายังมี ความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพอย่างเพียงพอ สามารถตอบสนองความต้องการน้ำ เพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ทางด้านการเกษตรกรรม การอุปโภค-บริโภค การอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ถือได้ว่าการพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำจึงเป็นภารกิจที่สำคัญในการดำเนินการควบคู่ไปกับ แผนการพัฒนาด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของชาติ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การพัฒนา ทรัพยากรแหล่งน้ำในประเทศลาวยังมีลักษณะกระจายความรับผิดชอบเป็นไปตามแขนงที่ใช้ น้ำ จะเห็นว่าแต่ละแขนงการได้ปฏิบัติหน้าที่หลายภาระบทบาท ตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ทั้งที่ยังขาด นักวิชาการผู้ที่มีความชำนาญ และขาดปัจจัยที่เอื้ออำนวยในการสร้างโครงการ จึงเป็นเหตุให้การพัฒนา ทรัพยากรแหล่งน้ำยังไม่มีกฎเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง และการบริหารจัดการ ใช้น้ำยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำประเภทจัดสรรน้ำ นับว่ามีความสำคัญมากในการตอบสนอง น้ำเพื่อใช้ในการเกษตร เนื่องจากสภาวะปัจจุบันการใช้น้ำของโครงการชลประทานส่วนใหญ่ใน ประเทศลาวยังมีสภาพปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งด้านศักยภาพและขาดแผนหลักในการพัฒนา ที่เป็นระบบ การใช้น้ำมีประสิทธิภาพต่ำ พื้นที่การผลิตไม่ขยายตัวตามศักยภาพของโครงการแห่งนี้ จึงได้ทำการศึกษาการใช้น้ำของโครงการอ่างเก็บน้ำ และวิเคราะห์แนวทางเลือกกรณีศึกษาต่างๆ เพื่อให้ ทราบถึงการจัดการทั้งในสภาพปัจจุบันและสภาพอนาคตของโครงการอ่างเก็บน้ำ หลังจากนั้นจึงกำหนด กฎเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งและสร้างแผนการที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดสรร น้ำไว้ให้เพียงพอกับความต้องการได้อย่างเหมาะสม โดยพยายามที่จะนำโครงการอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ ที่มีศักยภาพในการพัฒนามาศึกษา และวิเคราะห์การจัดการน้ำให้ใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดและมี ประสิทธิภาพสูง

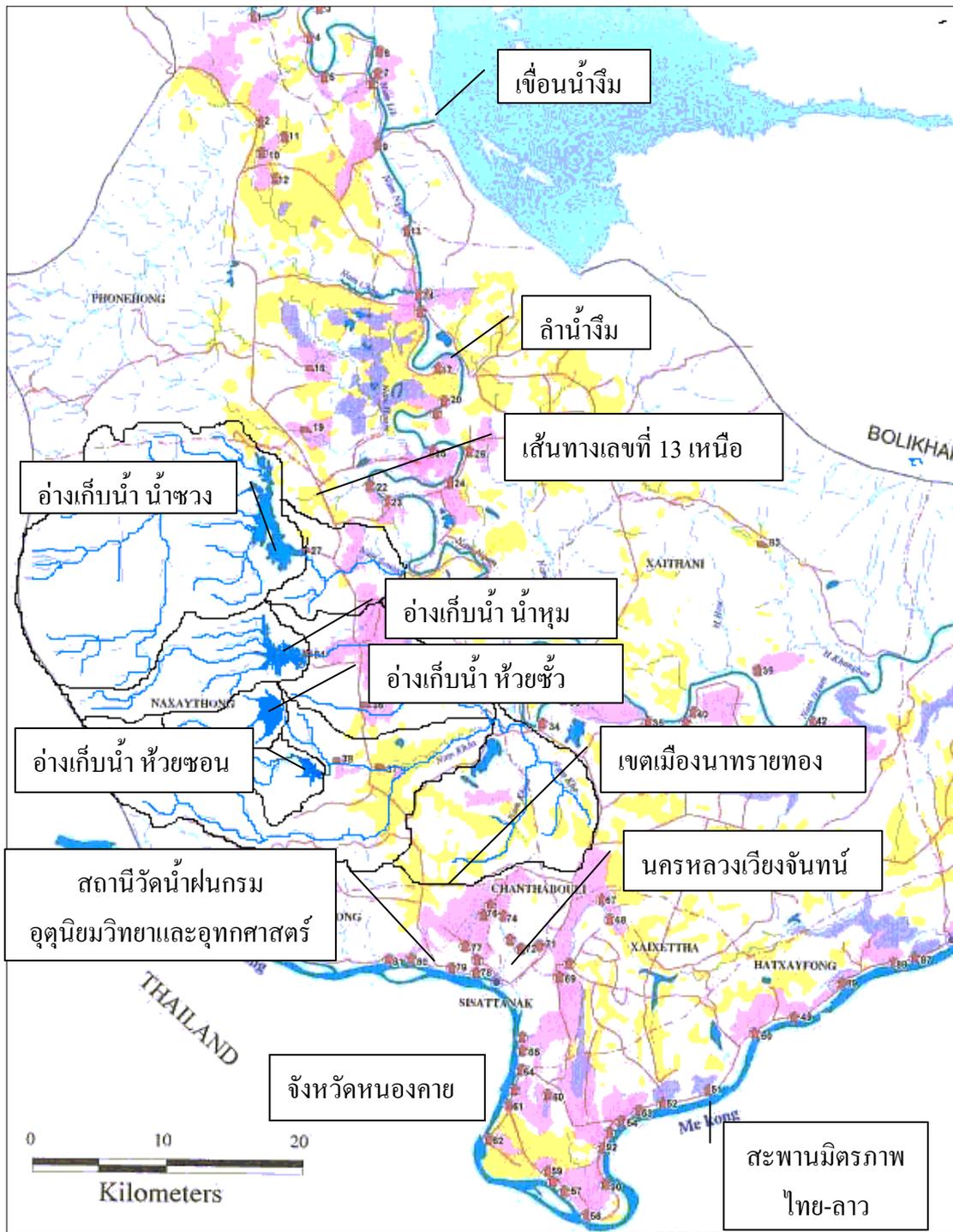
ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกเอาโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซอน ของเมืองนาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ภาพที่ 1) เพื่อเป็นพื้นที่ศึกษาจะทำให้ได้รับความรู้ และเข้าใจในการจัดสรรน้ำชลประทานให้แก่พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มเติมขึ้น นอกจากนี้ยังได้ทำการตรวจสอบศักยภาพการใช้น้ำของโครงการอ่างเก็บน้ำ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ช่วย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการจัดการน้ำและวิธีการส่งน้ำของโครงการชลประทานห้วยซอน
2. เพื่อติดตามและประเมินผลในการจัดสรรน้ำในคลองส่งน้ำ โดยทำการวัดเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในโครงการชลประทานห้วยซอน
3. ทราบถึงลักษณะองค์กรและบุคลากรในโครงการพร้อมวิธีดำเนินการในการบริหารในการจัดสรรน้ำของโครงการ แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม WASAM 3.0 เป็นเครื่องมือในการวางแผนการส่งน้ำ
4. เสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดการน้ำในระดับคลองส่งน้ำคลองสายใหญ่ และระดับคลองซอย ด้วย WASAM 3.0 ของโครงการให้สมบูรณ์ขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

ติดตามและประเมินผลการส่งน้ำของโครงการชลประทานห้วยซอนสำหรับการส่งน้ำ เพื่อการปลูกข้าวและพืชฤดูแล้งปี 2549 และปลูกข้าว ปลูกพืชฤดูฝนปี 2548 โดยใช้โปรแกรม WASAM 3.0 ร่วมกับโปรแกรม Excel ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ส่งน้ำ 3,000 ไร่

ภาพที่ 1 แสดงที่ตั้งโครงการในเขตเมืองนารายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว